

การพัฒนา รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
ของนิสิตครู ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

**DEVELOPMENT OF TEACHING PRACTICUM TO IMPROVE LEARNING
MANAGEMENT FOR STUDENT TEACHERS BY ACTION RESEARCH PROCESS
AT ONGKHARAK DEMONSTRATION SCHOOL SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY**

พจนินชา ฤกษ์สมุทร*

*Phojnicha Roeksamut**

สาขาดนตรีไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Thai Music Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakasem Rajabhat University.

*Corresponding author, e-mail: Phojnicha9596@gmail.com

Received: 13 May 2021; **Revised:** 9 September 2021; **Accepted:** 20 October 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อพัฒนา
การจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู และ 2. ศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย
นิสิต จำนวน 265 คน อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 9 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 9 คน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
1 ภาคเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ แบบประเมินทักษะ
การเป็นครูในอนาคต แบบประเมินทักษะการสังเกตเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบประเมินทักษะการสะท้อน
ผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบบประเมินการทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยง และแบบสัมภาษณ์
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ
ที่พัฒนาขึ้นใช้เทคนิคการสอนงานโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)
ใช้แนวการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิด มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูที่ฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูในสถานศึกษา และพัฒนาการทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหลักการ มี 7 ข้อ
ขั้นตอนการดำเนินการใช้รูปแบบ มี 4 ขั้นตอน ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า นิสิตครูที่ใช้
รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ ที่ใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบ การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

Abstract

The current research purposes to (1) to develop a pattern of teaching practicum throughout a process of action research at Ongkharak Demonstration School, Srinakharinwirot University in order to develop pre-service teachers' instruction and (2) to investigate effectiveness of implementing the pattern which was developed. The sample of the research includes 265 pre-service teachers, 9 school mentors, and 9 university supervisors. The data collection is of a one-semester duration. The instruments of the research are composed of (1) an instruction manual of the pattern of teaching practicum throughout the process of action research at Ongkharak Demonstration School, Srinakharinwirot University, (2) an assessment form of teacher skill, (3) an assessment form of observation skill, (4) an assessment form of reflection skill, (5) an assessment form of responsibilities of school mentors or university supervisors, and (6) an interview form of opinions toward the developed pattern. The quantitative data were analyzed with percentage, mean, and standard deviation, and T-test, and the qualitative data were analyzed with content analysis. The results reveal that the developed pattern with a technique of coaching and mentoring and a learning process throughout reflective thinking aims to improve the pre-service teachers' instruction in the school and to develop responsibilities of school mentors or university supervisors. The principle 7 items procedure. The procedure for implementing 4 pattern. The effectiveness of the developed pattern is revealed that the pre-service teachers who implemented the pattern developed in their instruction after the experiment with the significantly statistical level 0.05; besides, the school mentors or the university supervisors who implemented the pattern developed in the responsibilities as the school mentors or the university supervisors more than the period before the experiment with the significantly statistical level 0.05.

Keywords: The Pattern, Teaching Practicum, Teacher Profession

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น เป็นหัวใจสำคัญของอาชีพครู นิสิตที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ของทุกสถาบันที่ผลิตครู มีข้อกำหนดให้นิสิตหรือนักศึกษาทุกคนต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเวลาที่กำหนด ซึ่งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา โดยบุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และคอยกระตุ้นให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ คือ อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

ในการพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ต้องใช้กระบวนการที่มีการดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลนำไปสู่คำแนะนำ สะท้อนคิดให้นิสิตครูมีการคิดอย่างระบบเพื่อวิเคราะห์ปัญหา หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งการโค้ช (Coach) และการสะท้อนคิดเป็นรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับการเป็นสื่อกลาง ระหว่างอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง นิสิตครู ในการสอนงานเพราะการโค้ชเป็นกระบวนการและทักษะการสื่อสารเพื่อพัฒนาวิธีการของผู้รับการโค้ชให้เกิดความเข้าใจ สะท้อนสิ่งที่ผู้เรียนเข้าใจและสามารถเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมเชิงบวก แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น อาฟิพี ลาเต๊ะและคณะ [1] ได้สร้างระบบการโค้ช เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผ่านการพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยง ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ครูพี่เลี้ยงสามารถให้คำแนะนำกับนักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติการสอน และครูพี่เลี้ยงยังได้เรียนรู้ แนวคิด ทฤษฎีในประเด็นการโค้ช นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เช่น งานวิจัยของวชิรา เครือคำอ้าย [2] ที่ได้พัฒนากลยุทธ์ในการพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยง ดังนั้นหากนำเทคนิคการโค้ช (แบบกัลยาณมิตร) มาใช้พัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์จะทำให้อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ได้เรียนรู้หลักการทฤษฎีหรือแนวคิดในประเด็นการจัดการเรียนรู้ ข้อปฏิบัติตนในสถานศึกษา การสร้างสื่อนวัตกรรมและการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถให้คำแนะนำแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการโค้ชได้เรียนรู้หลักทฤษฎีหรือแนวคิดในการใช้ประเด็นการโค้ชเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพวิชาชีพครูต่อไป

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เป็นที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำหน้าที่ดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี แต่เนื่องจากการปรับหลักสูตรครู 5 ปี เหลือ 4 ปี เริ่มปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นการยกระดับการผลิตครูให้มีคุณภาพ เพราะบริบทของโลก สังคมเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน แพลตฟอร์ม (platform) ต่าง ๆ จึงต้องเปลี่ยนตามไปด้วย เพื่อให้มีคุณภาพมากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการทำวิจัยพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตและพัฒนาให้อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยงทำหน้าที่อย่างมืออาชีพในการพัฒนานิสิตครูให้เป็นครูในอนาคตเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรครูที่มีการเปลี่ยนแปลงเพราะวิชาชีพครูเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตครูที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลอง
2. อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการ การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ สูงกว่าก่อนการทดลอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อยดังต่อไปนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้น

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการในการทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นิสิตครู มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่มดังนี้ (1) นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 9 กลุ่ม 265 คน (2) อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ทั้ง 9 กลุ่ม จำนวน 9 คน (3) อาจารย์นิเทศฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 9 กลุ่ม จำนวน 9 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและวิธีเก็บข้อมูลมีดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ประเภทต่าง ๆ นำมาสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ข้อมูลจากข้อ 1 มาสร้างแบบประเมิน (1) แบบประเมินทักษะการสังเกตเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์จำนวน 16 ข้อ (2) แบบประเมินทักษะการเป็นครูในอนาคต จำนวน 16 ข้อ (3) แบบประเมินทักษะการสะท้อนผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 12 ข้อ (4) แบบประเมินการทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยง แบ่งเป็นด้านให้คำปรึกษาแนะนำในด้านเจตคติวิชาชีพความเป็นครู จำนวน 4 ข้อ ด้านให้คำปรึกษา แนะนำเชิงวิชาการ จำนวน 4 ข้อ ด้านการเป็นต้นแบบทางด้านวิชาชีพ (Role Model) จำนวน 6 ข้อ ด้านการเรียนรู้อาจารย์และพัฒนาาร่วมกับนิสิตครู จำนวน 7 ข้อ โดยแบบสอบถาม 1-4 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามที่ 5 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีจำนวน 2 ข้อ

2.3 นำแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อหาค่า IOC ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา

2.4 แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ยุเชี่ยวชาญแนะนำ

2.5 พิมพ์แบบประเมิน (1) (2) (3) (5) ฉบับร่าง แล้วนำไปทดลองใช้กับนิสิตครูที่สมัครใจ จำนวน 4 คน ส่วนแบบประเมิน (4) (5) ฉบับร่าง นำไปทดลองใช้กับอาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยงที่สมัครใจ จำนวน 4 คน

2.6 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติเบื้องต้น ร้อยละ t - test วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไปไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย (Ferguson, 1981: 180)

2.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984: 169) [3] ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (1) แบบประเมินทักษะการสังเกตเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์ เท่ากับ 0.969 (2) แบบประเมินทักษะการเป็นครูในอนาคต เท่ากับ 0.981 (3) แบบประเมินทักษะการสะท้อนผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เท่ากับ 0.980 (4) แบบประเมินการทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยงเท่ากับ 0.960

2.8 จัดเตรียมแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรต่อไป

2.9 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลพร้อมแนบหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปขอความร่วมมือกับนิสิตครู อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยงที่เป็นประชากรพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดของแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลด้วยโปรแกรม Google Form และการสัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.10 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนำข้อมูลทั้งหมดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยระบบคอมพิวเตอร์

3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ประกอบด้วย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (R_1)

1. การศึกษากระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)
2. การศึกษาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. การศึกษาแนวคิดการพัฒนารูปแบบ
4. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ (D_1)

1. การจัดทำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ฉบับร่าง
2. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ
3. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยการศึกษานำร่อง
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ (R_2)

การนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ไปทดลองใช้กับประชากรในการวิจัย

ระยะที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง (D_2)

1. การประเมินผลการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์
2. การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้ได้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่สมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ วิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติที่ใช้ในการในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

4.2.1 การประเมินพัฒนาการจัดการเรียนรู้นักเรียน นิสิตครู โดยใช้การทดสอบค่าที

4.2.2 การประเมินพัฒนาการ การทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง โดยใช้การทดสอบค่าที

4.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1. ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ 2. ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยที่พัฒนาขึ้น และส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้เทคนิคการสอนงานโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) และแนวการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิด (Learning Through Reflection) ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการ ขั้นตอนและการประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1.1 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา

1.2 พัฒนาการทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

2. หลักการของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา มีกระบวนการดังนี้

2.1 นักวิจัย ประชุม ระดมสมอง การวางแผน เตรียมการในการทำแผนปฏิบัติการร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยง

2.2 อาจารย์พี่เลี้ยงวางแผนให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลแก่นิสิตที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูปีการศึกษา

2563

2.3 จัดปฐมนิเทศ ให้ความรู้และข้อปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อธิบายถึงแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการปฏิบัติตนในสถานศึกษา แนวทางการสังเกตและการเขียนบันทึกการสังเกต และแนวทางในการเขียนรายงานเพื่อสะท้อนผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.4 นิสิตครูเริ่มต้นวางแผนในการจัดการเรียนรู้ หลังจากนิสิตได้รับการปฐมนิเทศ

2.5 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิดจากอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และบุคคลที่อยู่บริบทเดียวกัน จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการถอดบทเรียนเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ คุณลักษณะ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของครู และการบริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.6 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ เช่น โปรแกรม Microsoft Teams โปรแกรม Zoom เพื่อเพิ่มช่องทางการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่าง นิสิตครู อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์

2.7 การเปิดโอกาสให้มีการสะท้อนผลหลังจากปฏิบัติการร่วมกันระหว่าง นิสิตครู อาจารย์พี่เลี้ยง

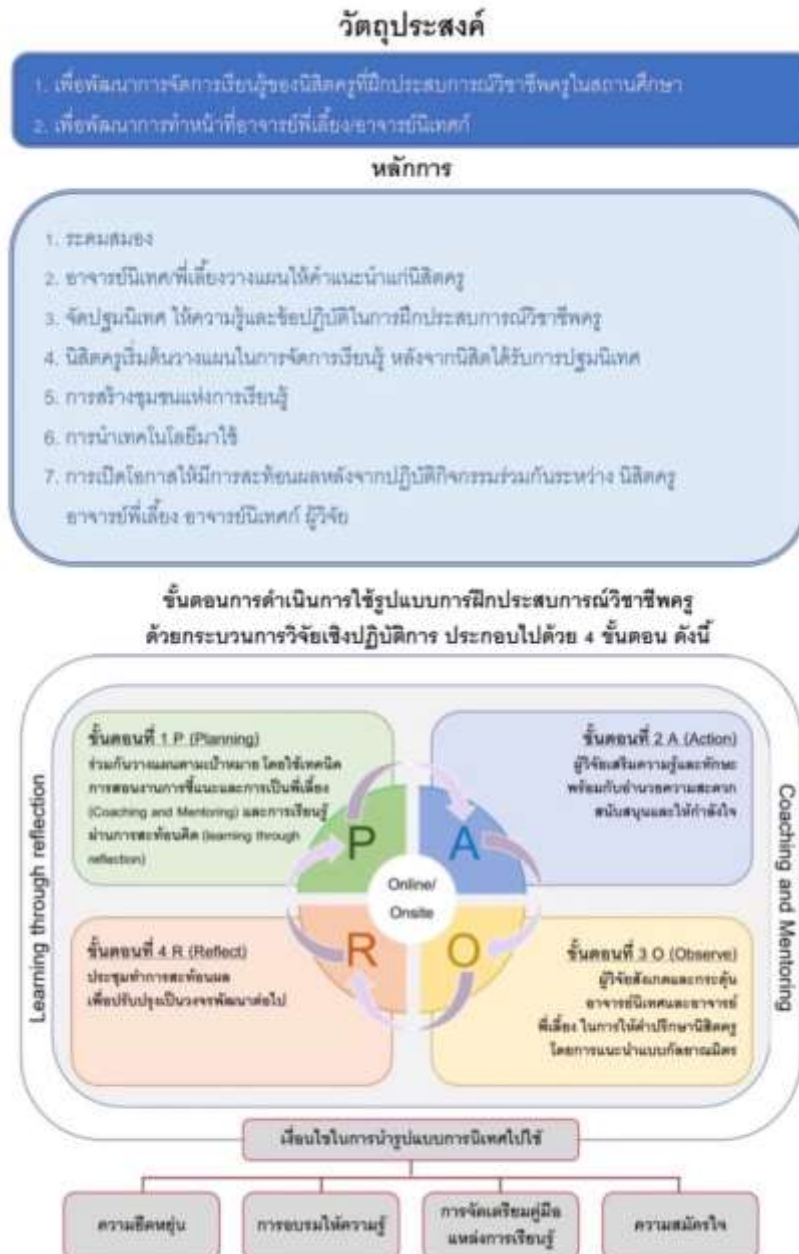
3. ขั้นตอนการดำเนินการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 P (Planning) ขั้นตอนที่ 2 A (Action) การปฏิบัติการ ขั้นตอนที่ 3 O (Observe) การสังเกต ขั้นตอนที่ 4 R (Reflect) การสะท้อนผล

4. การประเมินผล

การประเมินผลเชิงปริมาณ ได้แก่ สำหรับนิสิตครู ประเมินพัฒนาการเรียนรู้จากทักษะการเป็นครูในอนาคต/ทักษะการสังเกตเพื่อพัฒนาการเรียนรู้/ทักษะการสะท้อนผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สำหรับอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงประเมินพัฒนาการการทำหน้าที่ จากแบบประเมินการทำหน้าที่ อาจารย์นิเทศก์/อาจารย์พี่เลี้ยง

การประเมินข้อมูลเชิงคุณภาพ ประเมินจากผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นของอาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์/นิสิตครู ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ภาพที่ 1 รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่พัฒนาขึ้น

1. นิสิตครูที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการ การจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ก่อนและหลัง การใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นได้ผลดังแสดงในตารางที่ 2 (ภาพรวม)

หัวข้อ	N	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
แบบประเมินทักษะการสังเกตเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	178	2.64	1.09	4.46	0.46	-21.339*	0.00
แบบประเมินทักษะการเป็นครูในอนาคต	178	2.86	1.32	4.67	0.30	-17.973*	0.00
แบบประเมินทักษะการสะท้อนผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	178	2.78	1.22	4.57	0.32	-18.695*	0.00
ภาพรวม	178	2.76	1.19	4.56	0.30	-19.808*	0.00

*p<.05

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการทดลอง พัฒนาการ การจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา (ภาพรวม) หลังการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นในทุก ๆ ด้าน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการ การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการ การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ ก่อนและหลัง การใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ที่พัฒนาขึ้น

หัวข้อ	N	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านให้คำปรึกษา แนะนำในด้านเจตคติวิชาชีพความเป็นครู	24	1.86	0.38	4.82	0.17	-36.717*	.000
ด้านให้คำปรึกษา แนะนำเชิงวิชาการ	24	1.60	0.32	4.67	0.26	-38.290*	.000
ด้านการเป็นต้นแบบทางด้านวิชาชีพ	24	1.86	0.37	4.67	0.25	-30.215*	.000
ด้านการเรียนรู้และพัฒนาพร้อมกับนิสิตครู	24	1.80	0.35	4.62	0.18	-32.032*	.000
ภาพรวม	24	1.78	0.24	4.69	0.16	-48.453*	.000

*p<.05

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังการทดลอง พัฒนาการ การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ หลังการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ที่พัฒนาขึ้นในทุก ๆ ด้าน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเด็น ตามสมมุติฐานการวิจัย รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นิสิตครูที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความน่าสนใจและความสะดวกต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู ซึ่งทำให้นิสิตครูได้ประสบการณ์จากสถานการณ์จริงในห้องเรียนที่หลากหลาย เทคนิคการสอนของคุณครูแต่ละคน รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังได้ทราบถึงโครงสร้างของการบริหารโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นครูในอนาคต

2. อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการ การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ สูงขึ้น โดยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนช่วยพัฒนาคุณภาพการสอน ทำให้เกิดการประสานความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการบริหารการจัดการเรียนรู้ระหว่าง อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง นิสิตครู เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ นำไปสู่การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. นิสิตครูที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวรรณ สัจจพิบูลย์ [4] ที่พบว่า นิสิตครูที่ใช้รูปแบบการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พัฒนาขึ้นมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 นิสิตได้รับการเสริมความรู้ ทักษะและข้อปฏิบัติตั้งแต่เริ่มแรกก่อนการเรียนรู้ จากการสอนงานทั้งทางออนไลน์และออนไลน์ (onsite/online) ของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ทำให้เรียนรู้ได้รวดเร็วโดยใช้กระบวนการการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ซึ่งการโค้ชเหมาะสมกับผู้เรียนยุคปัจจุบันและอนาคต การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงนั้นเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนงานและผู้ได้รับงาน โดยเน้นการวางแผนร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนทำให้นิสิตครูสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ กระบวนการพัฒนาการถ่ายทอดเน้นเรื่องการดูแลให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังใจเพื่อสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล [5] ได้กล่าวไว้ว่า การโค้ชเป็นบทบาทของผู้สอนที่ช่วยให้ผู้เรียนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างนวัตกรรม อันเป็นทักษะจำเป็นที่ผู้เรียนทุกคนต้องมีในโลกปัจจุบันและอนาคต

1.2 นิสิตได้รับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิดจากอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เพิ่มช่องทางทั้งออนไลน์และออนไลน์ (onsite/online) รวมถึงมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากบุคคลที่อยู่บริบทเดียวกัน จากการตั้งคำถามจากอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการถอดบทเรียน ดังที่ กรณ์ยศพล วิวรรธมงคล และพลวัต วุฒิประจักษ์ [6] ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เป็นบุคคลที่สำคัญช่วยให้ นิสิตครูเกิดการพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติตนที่ดี จากการแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับการสะท้อน ส่งเสริม รวมถึงเป็นต้นแบบที่ดีให้กับ นิสิตครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัตตกมล พิศลงงาม [7] ที่พบว่า การสะท้อนคิดเป็นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนให้มีการคิดอย่างมีกระบวนการและสามารถคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว [8] ที่พบว่า ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากบันทึกการเรียนรู้พบว่า การเรียนรู้โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาการสะท้อนคิดของนักศึกษาได้ดี

2. อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงที่ใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการ การทำหน้าที่ อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางเยาว์ สมพิทยานุรักษ์ [9] ที่พบว่า สมรรถนะครูพยาบาลหลังจากใช้รูปแบบการสอนแนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูพยาบาลมีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

2.1 รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน ช่วยพัฒนาคุณภาพการสอนและการทำหน้าที่ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวรรณ สัจจพิบูลย์ [4] พบว่า รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอน และกระบวนการที่เป็นระบบชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jalal [10] ที่พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่ได้มีการพัฒนาบทเรียนร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยงและนิสิตครู ช่วยให้สมรรถนะทางวิชาชีพครูเพิ่มขึ้น ในส่วนของการสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อวิชาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของปารณีย์ ชาวเจริญ [11] ที่พบว่า สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการนิเทศและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงหลังการใช้รูปแบบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสูง

กว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 สมรรถนะด้านทักษะในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่ครูพี่เลี้ยงประเมินตนเอง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีการยืดหยุ่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อสอดคล้องกับบริบทในการดำเนินงาน โดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการระบาดของโรค Covid-19 จึงทำให้นิสิตครู อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ติดต่อสื่อสารให้ข้อมูลย้อนกลับผ่านระบบออนไลน์ เพิ่มช่องทางให้มีความหลากหลาย ทั้งนี้ทางโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มีการอำนวยความสะดวกในการจัดหาโปรแกรมซูม (Zoom) ให้แก่อาจารย์พี่เลี้ยงในการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง พร้อมทั้งยังมีเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิคให้คำปรึกษาและคอยแก้ปัญหาทางด้านไอที จึงส่งผลให้การทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ชาริณี ตรีรัฐญู [12] ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบทเรียนร่วมกันจะต้องมีความยืดหยุ่น หลากหลายรูปแบบเพื่อเอื้ออำนวยตามบริบทของบุคคลและสถานการณ์นั้น ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทวัน ทองพิทักษ์และคณะ [13] รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่พัฒนาขึ้นมุ่งให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย อีกทั้งรูปแบบได้แสดงให้เห็นว่า ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ เนื้อหา การประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างอิสระ โดยมีมิติความยืดหยุ่นเป็น 3 มิติ คือ ความยืดหยุ่นด้านเวลา ความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา ความยืดหยุ่นด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินรายได้สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เอกสารอ้างอิง

- [1] อาฟีฟี ลาเต๊ะ, มัซดี แวดราแม, แวฮาซัน แวะหะมะ, สุพรรณษา สุวรรณชาติ, นูรอซีกีน ยีสมัน, และฮามีดี๊ะ มูสอ. (2559). การพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผ่านการพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยงด้วยการสร้างระบบการโค้ชในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. ทุนสนับสนุนวิจัย (สกว).
- [2] วชิรา เกรือคำอ้าย. (2552). การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [3] Cronbach, L.J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. (4th Edition). New York: Harper & Row.
- [4] ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู. งานวิจัยทุนสนับสนุนจากงบรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2559. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- [5] วิชัย วงษ์ใหญ่, และมารุต พัฒนา. (2562). *การโค้ชเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

- [6] กรณ์ยพล วิวรรณมงคล, และพลวัต วุฒิประจักษ์. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [7] กัตตกมล พิศแลงาม. (2562, พฤษภาคม-สิงหาคม). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสะท้อนคิด โดยใช้รูปแบบวงจรของกิบส์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษา การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระราชูปถัมภ์, 13(2), 1-14.
- [8] ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสะท้อนคิดของนักศึกษาครู. วารสารการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 25(1), 188-205.
- [9] นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนแนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูพยาบาล. ปรินญาณินทร์ ปร.ด. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] Jalal, M.O. (2010, December). Lesson Study: Problem Solving Approaches in Mathematics Education as a Japanese Experience. (ICMER 2010). *Procedia Social and Behavioral Sciences*, (8), 17-27.
- [11] ปารณีย์ ขาวเจริญ. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณินทร์ ปร.ด. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] ชาริณี ตรีวิทย์. (2552, มีนาคม-มิถุนายน). การศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson Study) ทางเลือกใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. วารสารครุศาสตร์, 37(3), 131-149.
- [13] นันทวัน ทองพิทักษ์, เสนอ ภิรมจิตรผ่อง, และสมาน อัครภูมิ. (2559, กันยายน-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 9(3), 527-542.